

prima instanță: Judecătoria Botanica mun. Chișinău - R. Țurcanu
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău - L. Bulgac, D. Manole, G. Dașchevici

Î N C H E I E R E

16 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova,

judecători

Galina Stratulat, Iuliana Oprea,

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Mixtă „Moldantigrad” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Moldantigrad” Societate pe Acțiuni împotriva Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor privind încasarea datoriei, a penalității și a dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice, la care s-a alăturat Ministerul Finanțelor, s-a casat hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 14 iulie 2016 în partea, prin care s-a dispus încasarea din contul Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice în beneficiul ÎM „Moldantigrad” SA a dobânzii de întârziere în sumă de 966 561,92 lei și a taxei de stat în mărime de 50 000 lei și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins aceste capete din cerere. În rest, s-a menținut hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 14 iulie 2016,

C O N S T A T Ă :

La 28 octombrie 2015 ÎM „Moldantigrad” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice, solicitând încasarea din contul pârâtului a datoriei

în sumă de 4 030 000 lei, a penalității în mărime de 266 870 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 4 468 638,63 lei.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că în baza contractului de achiziție nr. 29 din 31 ianuarie 2015, modificat prin acordul adițional nr. 2 din 20 mai 2015, Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice a procurat de la ÎM „Moldantigrad” SA 2600 bucăți de rachete antigrindină „Loza-2”, enumerate în specificația la contract, la prețul total de 20 826 000 lei.

ÎM „Moldantigrad” SA executând condițiile contractului încheiat a livrat Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice bunurile specificate în contract în cantitate de 2 600 bucăți în valoare totală de 20 826 000 lei, inclusiv prin factura fiscală Seria JJ nr. 1534882 din 08 aprilie 2015 2000 bucăți rachete antigrindină în valoare de 16 020 000 lei și prin factura fiscală Seria JJ nr. 1534884 din 27 mai 2015 600 bucăți rachete antigrindină în valoare de 4 806 000 lei.

Potrivit contractului nr. 29 din 31 ianuarie 2015 Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice s-a obligat să achite ÎM „Moldantigrad” SA prețul bunurilor după livrarea acestora. Însă pârâtul a achitat numai suma de 10 000 000 lei prin ordinul de plată din 31 martie 2015.

Susține că, prin reclamația din 28 aprilie 2015 ÎM „Moldantigrad” a solicitat Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice achitarea datoriei formată pentru prima partidă livrată în sumă de 6 020 000 lei în termen până la 30 aprilie 2015. Însă, pârâtul nu și-a exercitat obligațiunea în termenul stabilit, achitând ÎM „Moldantigrad” SA datoria pentru prima partidă livrată și o parte din a doua partidă în sumă de 10 000 000 lei la data de 18 mai 2015. Întârzierea de achitare a prețului pentru prima partidă de rachete antigrindină livrate în sumă de 6 020 000 lei constituie 17 zile (de la 01 aprilie 2017-17 aprilie 2017). Astfel, datoria restantă a Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice față de ÎM „Moldantigrad” SA pentru bunurile procurate conform contractului nr. 29 din 31 ianuarie 2015 constituie suma de 826 000 lei. La data întocmirii acțiunii din 22 iulie 2015, întârzierea de achitare a sumei datorate este de 826 000 lei constituind 13 zile.

Mai invocă că, ulterior, prin contractul nr. 78 din 27 mai 2015 Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice a procurat de la ÎM „Moldantigrad” SA suplimentar 400 bucăți de rachete antigrindină „Loza-2” la prețul de 3 204 000 lei. Prin factura seria JJ nr. 153885 din 28 mai 2015 reclamanta a livrat pârâtului 400 bucăți de rachete antigrindină în valoare de 3 204 000 lei. Deși în pct. 4.4 al contractului nr. 78 din 27 mai 2015 Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice s-a obligat să achite ÎM „Moldantigrad” SA prețul bunurilor achiziționate în termen de 5 zile din data livrării, însă până în prezent ultimul nu a îndeplinit integral obligațiunile asumate,

datoria constituind 3 204 000 lei. La data întocmirii acțiunii din 22 iulie 2015 întârzierea de achitare a sumei datoriei de 3 204 000 lei constituia 48 zile.

Afirmă reclamantul că, prin reclamația nr. 54 din 01 iulie 2015 a solicitat îndeplinirea obligațiilor asumate, prin achitarea sumei datoriei existente pe ambele contracte de 4 030 000 lei. Reclamația nr. 54 din 01 iulie 2015 înregistrată la pârât sub nr. 01-04/165 la 02 iulie 2015 a fost lăsată fără satisfacție. Mai mult, conform pct. 9.9. al contractului nr. 29 din 31 ianuarie 2015 și a contractului nr. 78 din 27 mai 2015, pentru achitarea cu întârziere a bunurilor, cumpărătorul poartă răspundere materială în valoare de 0,1 % din suma bunurilor neachitate, pentru fiecare zi de întârziere. În total la data de 22 iulie 2015 suma penalității calculată pentru neexecutarea obligațiilor de către Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice pe ambele contracte constituie 266 870 lei, iar dobânda de întârziere a executării obligațiilor de către pârât, calculată conform art. 585 și art. 619 alin. (2) Cod civil constituie în total suma de 171 768,63 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 21 decembrie 2015 a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu de parte pârâtului Ministerul Finanțelor.

Prin cererea adresată instanței de fond la 17 mai 2016 ÎM „Moldantigrad” SA și-a concretizat cerințele, solicitând încasarea din contul Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice a sumei datoriei în mărime de 2 033 573,92 lei, a sumei inflației de 264 052 lei, a penalității în mărime de 802 960 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 966 561,92 lei, precum și a cheltuielilor de judecată formată din achitarea la depunerea cererii de chemare în judecată în cuantum de 50 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 14 iulie 2016 s-a admis parțial cererea depusă de ÎM „Moldantigrad” SA și s-a încasat de Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice în beneficiul ÎM „Moldantigrad” dobânda de întârziere în sumă de 966 561,92 lei și taxa de stat în mărime de 50 000 lei, iar în total suma de 1 026 561,92 lei. În rest, s-a respins cerințele de încasarea a sumelor inflației și a penalității.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice a constat-o cu apel. Ulterior, Ministerul Finanțelor a depus o cerere, prin care s-a alăturat la cererea de apel înaintată de către Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017 s-a admis apelul declarat de Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice, la care s-a alăturat și Ministerul Finanțelor. S-a casat hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 14 iulie 2016 în partea, prin care a fost admisă acțiunea și s-a dispus încasarea din contul Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice în beneficiul ÎM

„Moldantigrad” SA a dobânzii de întârziere în sumă de 966 561,92 lei și a taxei de stat în mărime de 50 000 lei și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care s-a respins capetele de cerere înaintată de ÎM „Moldantigrad” SA cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și a taxei de stat. În rest, hotărârea instanței de fond, în partea respingerii acțiunii, s-a menținut.

La 29 martie 2017 ÎM „Moldantigrad” SA, cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care a menține în vigoare hotărârea primei instanțe. De asemenea, a solicitat încasarea taxei de stat în mărime de 25 000 lei achitată pentru examinarea recursului.

În susținerea recursului a indicat că, instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Consideră că decizia instanței de apel nu este bazată pe vreo normă legală sau contractuală, prevederile art. 602 Cod Civil nefiind aplicabile în cazul din speță. Însă instanța de apel a încălcat principiul egalității părților în fața legii și a justiției stabilit în art. 22 din CPC.

Astfel, dispunând casarea hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri privind respingerea cerințelor din acțiune, instanța de apel nu a indicat nici o normă legală care ar permite și ar legifera adoptarea unei astfel de soluții în cauză, de exonerare a debitorului Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice de la răspundere pentru neexecutarea obligației stabilite de art. 619 Cod Civil, în urma căreia au fost grav încălcate drepturile legale ale ÎM „Moldantigrad” SA.

La 22 iunie 2017 Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice a depus referință asupra recursului declarat de către ÎM „Moldantigrad” SA, solicitând respingerea acestuia.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Moldantigrad” Societate pe Acțiuni, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost

judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Moldantigrad” Societate pe Acțiuni, este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În cazul de față, argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul reinterează și faptul că, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (a se vedea *Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova*, nr. 45701/99 § 137, ECHR 2001-XII). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Asito vs Republica Moldova*, 10 iulie 2001, *Meyer vs Germania*, 22 martie 2016), însă în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Întreprinderea Mixtă „Moldantigrad” Societate pe Acțiuni, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Moldantigrad” Societate pe Acțiuni, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Svetlana Filincova

judecători

Galina Stratulat

Iuliana Oprea